

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

(T) Tera	10^{12}
(G) Giga	10^9
(M) Mega	10^6
(K) Kilo	10^3
(d) deci	10^{-1}
(c) centi	10^{-2}
(m) milli	10^{-3}
(μ) micro	10^{-6}
(n) nano	10^{-9}
(p) pico	10^{-12}

ΜΗΚΟΣ

1km=1000m
1dm=0,1m
1cm= 10^{-2} m
1mm= 10^{-3} m
1μm= 10^{-6} m
1nm= 10^{-9} m
1Å= 10^{-10} m

ΧΡΟΝΟΣ

1γ=365d
1d=24h
1h=3600s
1min=60s

ΠΡΟΣΟΧΗ!!

1eV=1,6 · 10^{-19} J
1nm= 10^{-9} m
1m= 10^9 nm
1u=931,48 MeV

ΣΤΑΘΕΡΕΣ

h=6,63 · 10^{-34} J·s
e=1,6 · 10^{-19} C
$C_0=3 \cdot 10^8$ m/s (κενό)

$$\% \Delta \lambda = (\lambda_{\text{τελ}} - \lambda_{\text{αρχ}}) / \lambda_{\text{αρχ}} \cdot 100\%$$

ΤΟ ΦΩΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ :	$T=1/f$ (SI: 1s)
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ :	$f=1/T$ (SI: 1Hz)
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΦΩΤΟΝΙΟΥ:	$E=hf$ (SI: 1J) άλλη μονάδα: 1eV
ΤΑΧΥΤΗΤΑ :	$C=\lambda f$ (θεμελιώδης εξίσωση της κυματικής) (SI: 1m/s)
ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΙΑΘΛΑΣΗΣ:	$n=C_0/C$, $n=\lambda_0/\lambda$, (καθαρός αριθμός) $n_1/n_2=C_2/C_1=\lambda_2/\lambda_1$

ΑΤΟΜΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΒΟΗΡ (για το άτομο του H και τα υδρογονοειδή)

ΣΤΡΟΦΟΡΜΗ: $L=mr\omega=nh/2\pi$ (κβαντισμένη στροφορμή)
όπου n: ο κύριος κβαντικός αριθμός $n=1,2,3...$

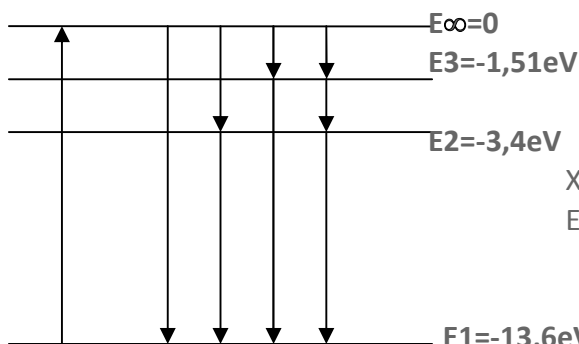
ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΟΥ: $u=e\sqrt{k/mr}$

ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ: $K=ke^2/2r$

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ: $U=-ke^2/r$

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ: $E=-ke^2/2r$ δηλαδή: $E=-K=U/2$

ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΧΙΕΣ: $rn=n^2r_1$ ($r_1=0,53 \cdot 10^{-10}$ m), $E_n=E_1/n^2$ ($E_1=-13,6$ eV)

ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΓΕΡΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ $t=10^{-8}$ s

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΙΟΝΙΣΜΟΥ: $E_{\text{ΙΟΝ}}=E_{\infty}-E_1=13,6$ eV

$E_1=-13,6$ eV (για το άτομο του H στη θεμελιώδη κατάσταση)

ΔΙΕΓΕΡΣΗ ΜΕ ΚΡΟΥΣΗ

$$K_{\text{ΑΡΧ}} = K_{\text{ΤΕΛ}} + E_{\text{ΔΙΕΓ}} \quad \text{όπου } E_{\text{ΔΙΕΓ}} = E_{\text{ΤΕΛ}} - E_{\text{ΑΡΧ}} = hf \quad \text{και } K_{\text{ΑΡΧ}}: \text{ αρχική ενέργεια βλήματος}$$
$$K_{\text{ΑΡΧ}} = \frac{1}{2} m v_{\text{ΑΡΧ}}^2 = eV$$
$$K_{\text{ΤΕΛ}} = \frac{1}{2} m v_{\text{ΤΕΛ}}^2$$

ΔΙΕΓΕΡΣΗ ΜΕ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ

$E = hf = E_{\text{ΤΕΛ}} - E_{\text{ΑΡΧ}}$ στην περίπτωση αυτή το άτομο απορροφά μόνο την ακτινοβολία εκείνη που έχει την κατάλληλη ενέργεια, για να διεγερθεί

ΑΚΤΙΝΕΣ Χ

ΦΥΣΗ: αόρατη Η/Μ ακτινοβολία
ΦΑΣΜΑ: σύνθετο (γραμμικό και συνεχές)
ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΜΗΚΟΣ ΚΥΜΑΤΟΣ: $\lambda_{\text{min}} = ch/eV$
ΙΣΧΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΑΚΗΣ ΔΕΣΜΗΣ: $P = I \cdot V$ (SI: 1Watt)
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΕΣΜΗΣ: $E = P \cdot t$

ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ **Z**: αριθμός πρωτονίων στον πυρήνα (θετικό φορτίο)
ΜΑΖΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ **A**: αριθμός νουκλεονίων στον πυρήνα (πρωτόνια και νετρόνια)
ΣΧΕΣΗ ΙΣΟΔΥΝΑΜΙΑΣ ΜΑΖΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: $E = mc^2$
ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΜΑΖΑΣ: $\Delta M = Zm_p + Nm_n - M_{\text{π}}$ όπου m_p = μάζα ατόμου Η – μάζα ενός e
 $M_{\text{π}}$ = μάζα ατόμου- μάζα Z e
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ: $E_B = (\Delta M)c^2$
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΝΑ ΝΟΥΚΛΕΟΝΙΟ: E_B/A είναι το μέτρο της σταθερότητας ενός πυρήνα (7MeV έως 9MeV)

ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΔΙΑΣΠΑΣΗ α : ${}^A_Z X \rightarrow {}^{A-4}_{Z-2} \Psi + {}^4_2 \text{He}$ όπου σωματίο α είναι πυρήνας He

ΔΙΑΣΠΑΣΗ β^- : ${}^A_Z X \rightarrow {}^A_{Z+1} \Psi + e^- + \nu_e$ όπου ν_e αντινεutrino
 ${}^1_0 n \rightarrow {}^1_1 p + e^- + \nu_e$

ΔΙΑΣΠΑΣΗ β^+ : ${}^A_Z X \rightarrow {}^A_{Z-1} \Psi + e^+ + \nu_e$ όπου ν_e νεutrino και e^+ ποζιτρόνιο

ΔΙΑΣΠΑΣΗ γ : ${}^A_Z X^* \rightarrow {}^A_Z X + \gamma$ όπου ${}^A_Z X^*$ διεγερμένος πυρήνας

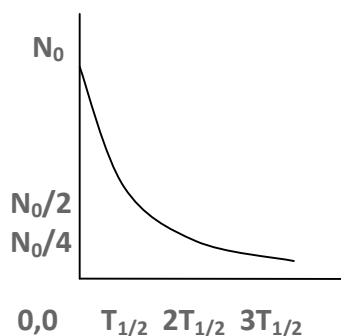
ΡΥΘΜΟΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ: $\Delta N/\Delta t = -\lambda N$ όπου λ : σταθερά διάσπασης (SI: $1s^{-1}$)
ΕΝΕΡΓΟΤΗΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ: $|\Delta N/\Delta t| = \lambda N$ (SI: 1Bq=1διάσπαση/s)

ΒΑΣΙΚΗ ΣΧΕΣΗ :

$N=N_0e^{-\lambda t}$ όπου N : αρ. αδιάσπαστων πυρήνων
 N_0 : αρ. αρχικών αδιάσπαστων πυρήνων
 t : ο χρόνος που πέρασε

ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ ή ΗΜΙΖΩΗ:

$$T_{1/2}=\ln 2/\lambda \quad \text{όπου } \ln 2=0,693$$

Τη χρον. στιγμή $t=0$ οι αδιάσπαστοι πυρήνες είναι N_0

$t=T_{1/2}$	$N_0/2$
$t=2T_{1/2}$	$N_0/4$
$t=3T_{1/2}$	$N_0/8$
$t=4T_{1/2}$	$N_0/16$
...	...

ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ: $Q=(M_A+M_B-M_C-M_D)c^2$

Αν $Q>0$ τότε εξώθερμες πυρηνικές αντιδράσεις

Αν $Q<0$ τότε ενδοθερμες πυρηνικές αντιδράσεις

ΧΡΗΣΙΜΗ ΣΧΕΣΗ : $m/A_r=N/N_A$

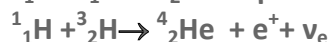
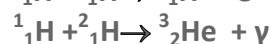
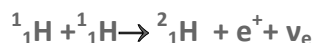
ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΣΧΑΣΕΙΣ: ${}^1_0n + {}^{235}_{92}\text{U} \rightarrow {}^{141}_{56}\text{Ba} + {}^{92}_{36}\text{Kr} + 3{}^1_0n$

Ισχυρά εξώθερμες – αλυσιδωτές αντιδράσεις(ελεγχόμενες ή μη)

Μοντέλο της υγρής σταγόνας

ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΤΗΞΕΙΣ: θερμοπυρηνικές αντιδράσεις

ΚΥΚΛΟΣ ΠΡΩΤΟΝΙΟΥ - ΠΡΩΤΟΝΙΟΥ

Τα ποζιτρόνια εξαϋλώνονται κατά τις συγκρούσεις τους με τα e^- και παραγονται ακτίνες γ
Η θερμοκρασία για να προκληθεί σύντηξη είναι της τάξης των 10^8K (κατάσταση πλάσματος)

ΠΡΟΣΟΧΗ : Θα πρέπει να μελετηθούν καλά από το σχολικό βιβλίο, τα εξής:

✦ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

✦ ΕΙΔΗ ΛΑΜΠΤΗΡΩΝ

